

ELEMENTE DE METODOLOGIE A ELABORĂRII ȘI MOD DE UTILIZARE

I.1. Clasificarea ocupațiilor – parte a sistemului integrat de clasificări și nomenclatoare

În practica economică se utilizează **SISTEME STANDARDIZATE DE CLASIFICĂRI**, care constituie componentele de bază ale **SISTEMULUI INFORMAȚIONAL ECONOMIC**. Acesta se constituie în instrumente indispensabile pentru asigurarea în mod unitar a culegerii, stocării, prelucrării și analizei datelor.

Ansamblul acestora reprezintă **SISTEMUL UNITAR DE CLASIFICĂRI ȘI NOMENCLATOARE**, care funcționează la nivel macroeconomic.

Elaborarea noii clasificări a ocupațiilor din România (COR) a avut ca obiectiv prioritar alinierea la standardele internaționale elaborate de Comunitatea Europeană (ISCO-88-COM) și ONU (ISCO-88), asigurându-se transparența informației economico-sociale în domeniul resurselor și utilizării forței de muncă.

Lucrarea are un caracter inedit prin aceea că, pentru prima dată în România, s-a realizat o clasificare a ocupațiilor care cuprinde și elemente de descriere pe fiecare treaptă a acesteia (grupa majoră, subgrupa majoră, grupa minoră și de bază).

Alinierea la standardele internaționale a COR s-a realizat cu luarea în considerare a specificului economiei românești. Concret, aceasta a însemnat constituirea unor grupe minore și de bază pentru categorii de ocupații semnificative ca pondere și specific în economia românească, cu asigurarea integrării în standardele internaționale.

La elaborarea clasificării s-au avut în vedere următoarele principii și criterii:

– **Principiul grupării unităților de clasificat după criteriile economice și sociale obiective.** Constituirea categoriilor de clasificare s-a făcut în concordanță cu diviziunea socială a muncii, folosind caracteristici de grupare tehnico-economice obiective, în succesiunea importanței lor pentru activitatea practică.

– **Principiul omogenității maxime în constituirea categoriilor de clasificat** (grupe, subgrupe etc.). Pentru fiecare nivel de clasificare s-a folosit un singur criteriu, fiecare subîmpărțire reflectând aspecte din ce în ce mai amănunțite ale criteriului aplicat la subîmpărțirile precedente, ca de exemplu:

- gradul de instruire (nivelul școlii absolvite);
- nivelul competențelor determinat de amploarea și complexitatea activităților care definesc ocupațiile;
- gradul de specializare în cadrul aceleiași activități;
- felul materiilor prime și utilajelor folosite, proceselor tehnico-logice utilizate.

– **Principiul univocității grupării unităților**, care presupune și impune repartizarea fiecărei unități de clasificat, numai într-o singură grupă sau subgrupă, numai într-un singur loc, indiferent de numărul locurilor și unităților de clasificat.

– **Principiul actualității**, al luării în considerare a celor mai noi ocupații, a celor mai noi tehnici de construire a clasificărilor, inclusiv optimizării și economicității folosirii codurilor.

– **Principiul stabilității pe o perioadă mai îndelungată de timp**, prin crearea unui sistem elastic care să permită adaptarea permanentă la noile condiții de dezvoltare economico-socială.

– **Principiul multilateralității folosirii pe diverse structuri organi-zatorice și activități** (strategii guvernamentale, statistică etc.). Posibilitatea utilizării clasificării în comparațiile internaționale.

În baza acestor principii, **CLASIFICAREA OCUPAȚIILOR** este operația de sistematizare a ocupațiilor (funcțiilor și meseriilor) populației active, în care o ocupație este clasificată o singură dată.

OCUPAȚIA este activitatea utilă, aducătoare de venit (în bani sau natură), pe care o desfășoară o persoană în mod obișnuit, într-o unitate economico-socială și care constituie pentru aceasta sursă de existență. Ocupația este, deci, proprie persoanelor active, care practică o activitate recunoscută de societate ca utilă pentru sine și semenii săi. **Ocupatia** unei persoane poate fi exprimată prin: **funcția** sau **meseria** exercitată de aceasta.

FUNCȚIA este activitatea desfășurată de o persoană într-o ierarhie funcțională de conducere sau execuție. În clasificarea de față, funcțiile sunt cuprinse în grupele majore de la 1 la 5.

MESERIA este complexul de cunoștințe obținute prin școlarizare și prin practică, necesare pentru executarea anumitor operații de transformare și prelucrare a obiectelor muncii, sau pentru prestarea anumitor servicii. Meseriile sunt clasificate în grupele majore de la 6 la 8.

Pentru definirea corectă a noțiunii de **ocupație** și evitarea confuziei, este necesar să se definească și noțiunea de **PROFESIE**, care, în unele cazuri, poate fi și ocupație, iar în altele nu.

Deci, **PROFESIA** este specialitatea (calificarea) obținută prin studii, iar ocupația este specialitatea (calificarea) exercitată efectiv la locul de muncă.

Așa, de exemplu:

SPECIFICAȚIE	PROFESIE	OCUPAȚIE
Profesia corespunde cu ocupația	1.Inginer metalurg 2.Învățător 3.Strungar 4.Conducător auto	1.Inginer metalurg 2.Învățător 3.Strungar 4.Conducător auto
Profesia diferă de ocupație	1.Jurist 2.Inginer chimist 3.Medic 4.Inginer agronom 5.Economist	1.Senator 2.Referent de specialitate 3.Director 4.Șef fermă agricolă 5.Secretar de stat

Clasificarea ocupațiilor este concepută pe patru niveluri de clasificare, astfel:

- nivelul I - Grupe majore;
- nivelul II - Subgrupe majore;
- nivelul III - Grupe minore;
- nivelul IV - Grupe de bază.

Structurarea clasificării ocupațiilor pe cele patru nivele s-a făcut în raport cu modul de acțiune a cerințelor și principiilor de grupare.

Grupa de bază fiind ultimul nivel de clasificare, include ocupația sau grupul de ocupații cu cel mai detaliat nivel de omogenitate, din punct de vedere al activității desfășurate de persoanele cu astfel de ocupații.

Pentru **codificare** s-a adoptat **SISTEMUL ZECIMAL DE CLASIFICARE**, constituindu-se grupări conform sistemului, astfel:

- 10 grupe majore, fiecare grupă majoră dezagregându-se în 9 subgrupe minore;
- fiecare subgrupă majoră se dezagregă în 9 grupe minore;
- fiecare grupă minoră se dezagregă în 9 grupe de bază.

CODUL UNEI OCUPAȚII va fi reprezentat de 4 cifre:

- prima cifră va reprezenta grupa majoră;
- a doua cifră va reprezenta subgrupa majoră;
- a treia cifră va reprezenta grupa minoră;
- a patra cifră va reprezenta grupa de bază.

Așa, de exemplu:

Cod	7	Grupa majoră - meseriași lucrători calificați în meserii de tip artizanal, de reglare și întreținere a mașinilor și instalațiilor			
Cod	7	1	Subgrupa majoră - meseriași și muncitori calificați în industria extractivă și construcții		
Cod	7	1	1	Grupa minoră - mineri și artificieri , tăietori și cioplitori în piatră	
Cod	7	1	1	1	Grupa de bază - mineri și lucrători în carieră

Deci, unei grupe de bază îi va corespunde un singur cod format din 4 cifre, în care se cuprind toate ocupațiile corespunzătoare numai acesteia. Fiecare ocupație va fi codificată cu codul grupei din care face parte, căruia i se adaugă încă două caractere.

De exemplu:

Grupa de bază 7224 - Lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit

ocupații componente:

722401 - ascuțitor laminate la cald;
722402 - ascuțitor laminate la rece;
722406 - polizator;
722407 - șlefuitor metale.

Pentru necesități de cercetare mai analitică, ocupațiile din grupa de bază pot fi detaliate până la nivelul care interesează, asociind acestora una sau mai multe caractere cifrice, cu posibilitatea obținerii unor noi grupări.

I.2. Necesitatea noii clasificări a ocupațiilor din România

Clasificări ale ocupațiilor s-au mai făcut în țara noastră, având la bază criterii și principii de grupare specifice perioadei istorice și lucrărilor pentru care s-au elaborat. Se pot exemplifica:

- gruparea ocupațiilor după locul de muncă;
- gruparea ocupațiilor după unitatea economico-socială;
- gruparea muncitorilor și personalului operativ din comerț și servicii pe ramuri ale economiei naționale și subramuri ale industriei.

Aceste clasificări au servit pentru a determina latura cantitativă a structurii ocupațiilor, fără a oferi însă, în suficientă măsură, date de analiză privind structura omogen-calitativă a activității persoanelor ocupate.

În cadrul clasificărilor anterioare pot fi exemplificate o serie de grupări *neomogene*, cum sunt:

- ocupațiile de muncitori la un loc cu personalul operativ din servicii și comerț;
- funcții specifice personalului economic și de evidență care cuprind funcții cu nivele de instruire și complexitate a sarcinilor diferite;
- funcții specifice din activitatea de ocrotire a sănătății, asistenței sociale, sportului, care cuprind funcții cu diferite niveluri de instruire și grade de specializare și altele.

Oportunitatea unei noi clasificări a ocupațiilor, valabilă pentru toate țările și în primul rând pentru România, este determinată în principal de:

a) *apariția de ocupații noi* ca urmare a rezultatelor spectaculoase în activitatea de cercetare-dezvoltare, a introducerii tehnologiilor noi, materiilor prime și a diversificării din sfera serviciilor (crupier, informatician - designer, detectiv, astronaut etc.) ;

b) *schimbările în structurile economico-sociale*, mai ales în țările care trec la economia de piață, impun noi grupări de ocupații (conducători de întreprinderi mari și mici, specialiști cu ocupații intelectuale și științifice, manageri etc) ;

c) *alinirea întregului sistem de clasificări și nomenclatoare la sistemele standard internaționale*, mai ales la cele din țările Comunității Economice Europene, devine necesară cel puțin din următoarele considerente:

- creșterea posibilităților de cunoaștere, evaluare, comparare și co-municare a indicatorilor de dezvoltare și abordarea lor în mod unitar;
- asigurarea unor informații corecte și comparabile după aceleași criterii și principii.

I.3. Clasificarea ocupațiilor din România (COR)

În baza HG nr.575 bis/1992, cu privire la "*Realizarea unor nomenclatoare unitare de interes general prevăzute în concepția generală a informatizării în România*", Ministerului Muncii și Protecției Sociale - în colaborare cu Comisia Națională pentru Statistică, Ministerul Învățământului și Ministerul Industriilor - îi revine responsabilitatea realizării și întreținerii "*la zi*" a clasificării ocupațiilor (funcții - meserii) din România.

Pentru facilitarea comparațiilor internaționale, dar și a reflectării restructurărilor ce țin de trecerea la economia de piață, factorii de decizie au optat pentru armonizarea clasificării ocupațiilor din România cu cea a țărilor din Comunitatea Economică Europeană.

În acest scop, la nivelul Ministerului Muncii și Protecției Sociale s-a constituit un colectiv de elaborare a Clasificării Ocupațiilor din România (COR), care a cuprins și reprezentanții Comisiei Naționale pentru Statistică. Pe parcursul elaborării acestei prime variante a lucrării, colectivul a beneficiat de consultanță tehnică, din partea unei echipe de experți britanici, în cadrul unui contract de asistență tehnică finanțat de Banca Mondială.

Actuala ediție a Clasificării Ocupațiilor din România (COR) are la bază principiile de clasificare recunoscute pe plan internațional și recomandările corpului de experți britanici ai Comunității Economice Europene și O.N.U.

Pentru realizarea clasificării și descrierea ocupațiilor s-au mai avut în vedere următoarele lucrări:

- clasificarea internațională standard a ocupațiilor recomandată de CEE ISCO-88 (COM);
- clasificarea internațională standard a ocupațiilor ISCO (88);
- nomenclatorul ocupațiilor utilizat pentru Recensământul Populației și Locuințelor din 1977 și 1992;
- nomenclatorul meseriilor pentru care s-au elaborat indicatoarele tarifare de calificare din anul 1964, completat cu denumirea meseriilor avizate "la zi";
- dictionnaire des professions - Office National de l'emploi - Bruxelles;
- legislația în vigoare privind denumirea funcțiilor, meseriilor și stabi-lirea salariilor;
- informațiile culese de la diferiți agenți economici, privind lista ocupațiilor specifice acestora.

Comparativ cu clasificările internaționale, varianta românească (COR) prezintă următoarele grupări:

ISCO 88	ISCO 88 (COM)	COR
10 grupe majore; 28 subgrupe majore;	10 grupe majore; 27 subgrupe majore;	10 grupe majore; 27 subgrupe majore;

116 grupe minore;
390 grupe de bază.

111 grupe minore; 125 grupe minore;
372 grupe de bază. 414 grupe de bază.

Incadrarea ocupațiilor pe cele 4 nivelurile ierarhice s-a făcut în funcție de criteriile de clasificare, astfel:

1. *Nivelul de instruire* (școala absolvită), care se aplică în constituirea celor 10 grupe majore.

Opt dintre cele 10 grupe majore sunt descrise în raport cu cele 4 mari niveluri de calificare diferite de ISCO, conform tabelului următor:

GRUPA MAJORĂ	NIVEL DE PREGĂTIRE
1. Legiuitori, înalți funcționari și conducători	-
2. Specialiști (cu ocupații intelectuale și științifice)	4
3. Tehnicienii	3
4. Funcționari	2
5. Lucrători, operatori în comerț și asimilați	2
6. Muncitori din agricultură și pescuit	2
7. Muncitori și meseriași	2
8. Operatori pe instalații, mașini și asamblori de mașini, echipamente și alte produse	2
9. Muncitori necalificați	1
10. Forțele armate	0

Cinci dintre cele 8 grupe majore (4,5,6,7 și 8) sunt considerate a fi la același nivel de calificare și se deosebesc prin referirea la grupe largi de specializare pe meserii.

În definițiile celor două grupe majore denumite "*Legislatori, înalți funcționari și conducători*" (grupa majoră 1) și la "*Forțele armate*" (grupa majoră 0), nu se face referire la nivelul de calificare, întrucât în cadrul acestora intervin alte elemente, ținând de natura muncii,

considerate drept criterii de similaritate mai importante, cum ar fi decizia politică și atribuțiile de conducere, respectiv obligațiile militare.

Totuși, subgrupele majore și grupele minore ale grupei majore 1 au fost astfel construite încât să includă ocupații cu niveluri de pregătire similare.

2. *Nivelul de competență și complexitatea sarcinilor de îndeplinit* acționează la formarea subgrupelor majore, grupelor minore și grupelor de bază din cadrul grupei majore 1.
3. *Gradul de specializare* se manifestă în constituirea subgrupelor majore, grupelor minore și grupelor de bază ce compun grupele majore 2 și 8.
4. *Procesele tehnologice, materiile prime utilizate sau mașinile și instalațiile* cu care se lucrează sunt criterii de alcătuire a subgrupelor majore, grupelor minore și grupelor de bază ce compun grupele majore 3, 7 și 8.

Respectând criteriile de clasificare menționate și cele 4 nivele ierarhice de agregare, în varianta românească a clasificării s-au constituit noi grupe minore și grupe de bază ce se consideră necesare, specifice activităților ocupaționale din țara noastră și care nu se regăsesc în varianta ISCO 88 COM, astfel:

A. - La grupa majoră 2. – Specialiști cu ocupații intelectuale și științifice, grupe noi constituite :

<i>Grupa minoră - cod 215 -</i>	Ingineri în industria textilă, pielărie și industria alimentară, cu două grupe de bază:
Grupa de bază - cod 2151 -	Ingineri în industria textilă și pielărie;
Grupa de bază - cod 2152 -	Ingineri în industria alimentară.
<i>Grupa minoră - cod 216 -</i>	Ingineri în industria lemnului și materi-alelor de construcții (materiale oxidice) cu două grupe de bază:
Grupa de bază - cod 2161 -	Ingineri în industria lemnului;
Grupa de bază - cod 2162 -	Ingineri în industria materialelor de construcții (materiale oxidice).

Ocupațiile specifice acestor activități, după ISCO 88 COM, se clasifică la grupa de bază cod 2149 " Alți arhitecți, ingineri și asimilați ".

Faptul că numărul ocupațiilor de ingineri din astfel de activități este mare, constituie motivul introducerii acestor grupe.

Tot la grupa majoră 2 s-au alcătuit 11 grupe minore și 33 grupe de bază, care cuprind funcțiile de execuție din activitatea de cercetare-dezvoltare (codurile 248-258).

Motivația introducerii acestora constă în :

a) faptul că în cadrul grupei majore 1 (funcții de conducere) există o grupă de bază (1237) care cuprinde "conducătorii din cercetare - dezvoltare", ceea ce face necesară introducerea funcțiilor corespunzătoare, de execuție din acest sector de activitate ;

b) în CAEN (Clasificarea Activităților din Economia Națională) există diviziunea 73 " Cercetare - dezvoltare" cu 6 clase de activități specifice, în care lucrează persoane cu funcții de conducere și de execuție;

c) nevoia de cunoaștere a structurii ocupațiilor la un moment dat, precum și de comparare cu perioadele trecute.

B. - La *grupa majoră 3 - Tehnicienii și asimilați*, pentru aceleași motive ca la ocupațiile de ingineri din industriile textilă, pielărie, alimentară, lemnului și materiale oxidice (materialelor de construcții) s-au constituit grupe separate și pentru tehnicienii și maiștrii care lucrează în activitățile menționate, astfel:

Grupa minoră - cod 316 - Tehnicienii în industria textilă, pielărie și industria alimentară, cu două grupe de bază:

Grupa de bază - cod 3161 - Tehnicienii în industria textilă și pielărie;

Grupa de bază - cod 3162 - Tehnicienii în industria alimentară.

Grupa minoră - cod 317 - Tehnicienii în industria lemnului și materialelor oxidice (materialelor de construcții), cu două grupe de bază:

Grupa de bază - cod 3171 - Tehnicienii în industria lemnului;

Grupa de bază - cod 3172 - Tehnicienii în industria materialelor oxidice.

C.- La *grupa majoră 6 - Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit*.

Din grupa de bază ISCO 88 (COM) - Grădinari, horticultori și lucrători în pepiniere s-au constituit două grupe de bază:

Grupa de bază - cod 6112 - Arboricultori și floricultori;

Grupa de bază - cod 6115 - Viticultori și pomicultori.

Din grupa de bază ISCO 88 (COM) - Crescători de animale și alți lucrători neclasificați s-au constituit trei grupe de bază:

Grupa de bază - cod 6123 - Apicultori și sericicultori;

-

Grupa de bază - cod 6124 - Crescători - îngrijitori de cabaline;

-

Grupa de bază - cod 6125 Crescători de animale mici.

-

Aceste grupe exprimă mai pregnant ocupațiile și activitățile specifice față de cele din ISCO 88 (COM) din care s-au desprins și care sunt eterogene.

Noile grupe de ocupații introduse în varianta românească a clasificării, față de ISCO 88 (COM), au determinat:

- a) creșterea numărului de grupe minore cu 14 grupe și a grupelor de bază cu 42;
- b) adoptarea unui sistem de codificare propriu, care s-a constituit prin acordarea codurilor libere existente în ISCO 88 (COM), la grupele nou introduse.

Atât clasificarea în ansamblu, cât și sistemul de codificare "deschis" permit cu ușurință conversia datelor despre ocupații în sistemul de clasificare ISCO 88 (COM) și ISCO 88, și agregarea pe 4 niveluri a datelor, completarea și întreținerea „la zi” a ediției actuale, pe măsura apariției (dispariției) unor ocupații.

I. 4. Modul de utilizare a clasificării ocupaționale din România

Lucrarea este concepută ca un instrument absolut necesar pentru utilizatori, adresându-se tuturor celor care gestionează și prelucrează informații statistice referitoare la ocupații, la nivel macro- sau microeconomic, și este destinată, în principal, clasificării și codificării corecte a ocupațiilor înregistrate cu privire la populația ocupată, șomeri, locuri vacante etc.

Modul în care este concepută și sistematizată lucrarea facilitează identificarea locului și codului fiecărei ocupații în cadrul clasificării.

Prima parte a lucrării explică natura clasificării ocupațiilor din România, fundamentează conceptele de bază utilizate în realizarea ei, prezintă avantajele utilizării standardelor internaționale pentru asemenea clasificări și schițează câteva din principalele utilizări ale acesteia.

Partea a II-a, care este principala parte a acestei lucrări, conține clasificarea sistematică a ocupațiilor, precum și o scurtă descriere pentru cele patru niveluri de clasificare.

Partea a III-a cuprinde indexul alfabetic al denumirilor ocupațiilor, cu prezentarea locului acestora în cadrul clasificării și codului corespunzător.

Indexul alfabetic al ocupațiilor cuprinde totalitatea ocupațiilor din clasificarea sistematică, precum și codul de identificare corespunzător. În plus, în indexul alfabetic sunt reluate ocupațiile cu denumire de felul:

zugrav – vopsitor; montator, reglor, depanator ascensoare;
blocator, chituitoar, deblocator; centrator, debordator piese optice și altele de acest fel și trecute în ordine alfabetică în funcție de fiecare cuvânt component, dar cu păstrarea aceluiași cod.

Exemplu:

- zugrav – vopsitor va fi găsit în index la litera **Z** cu cod 714102, dar va fi găsit și la litera **V** - vopsitor - zugrav, cu același cod 714102;

- montator, reglor, depanator ascensoare...va fi găsit în index la litera **M** dar se va regăsi și la **R** reglor, montator, depanator ascensoare, toate trei cu același cod 724112.

De asemenea, în indexul alfabetic se regădesc și unele ocupații cu denumiri neoficiale ca de exemplu: vatman, oier, drujbist, ifronist etc.

Utilizarea lucrării diferă în funcție de gradul de detaliere a informațiilor referitoare la ocupația care face obiectul clasificării. În principal, pot să apară două situații:

- 1) - dacă ocupația se găsește ca atare în indexul alfabetic, se reține codul corespunzător din cadrul sistemului de clasificare (6 caractere cifrice);
- 2) - dacă ocupația nu se regăsește în indexul alfabetic sunt necesare următoarele informații corelate între ele:

- nivelul studiilor;
- activitatea principală a persoanei ocupate.

Cu ajutorul celor două informații (criterii de clasificare) se stabilește grupa majoră în care se încadrează. Apoi se apelează la clasificarea sistematică și pe baza elementelor de descriere a celei mai apropiate de cele ale ocupației în cauză se stabilește grupa de bază și codul acesteia.

Fără îndoială, în activitatea practică apar o serie de aspecte particulare care pot crea unele dificultăți în ce privește clasificarea și codificarea ocupației declarate.

Descrierile ocupațiilor, în mod obișnuit, constau în titlul ocupației însoțit de unele informații care descriu sarcinile cele mai importante pe care aceasta le implică.

Titlul ocupației poate fi considerat ca având un *cuvânt cheie* și alături, câteva cuvinte de caracterizare. Un exemplu este **inginerul electronist**, titlu în care **inginer** este cuvântul cheie, singurul cuvânt care descrie natura ocupației și **electronist** este cuvântul care descrie calificarea.

Cuvintele cheie servesc ca un ghid pentru grupa majoră în care se va afla ocupația. În exemplul de mai sus ocupațiile ingineresti se găsesc în grupa majoră 2. În această grupă majoră, inginerii electrotehnicieni sunt codificați în grupa de bază 2143.

Nu toate titlurile de ocupații sunt ușor de codificat.

În activitatea practică, de clasificare și codificare a unei ocupații, titlul înscris în formular poate fi incomplet sau eronat. Adesea, titlul ocupației constă într-o descriere a activității, nu în titlul ca atare (exemplu: **de vânzare** este opus titlului job-ului **vânzător**). În asemenea situații, codificarea rezultă dintr-o informație suplimentară pentru determinarea categoriei relevante.

Informația suplimentară despre calificare poate fi mai utilă în determinarea corectitudinii codului utilizat. Dacă în exemplul anterior a fost considerat ca inginer electrotehnic și nu are studii superioare, ci altă calificare profesională, există serioase îndoieli asupra codificării acestei descrieri privind grupa a 2-a.

Pentru a face față problemelor legate de cerințele de calificare diferite pentru ocupații similare din punct de vedere tehnologic, se face distincție la nivelul grupelor majore orientate spre meșteșuguri (grupele 6 și 7 **agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură**

și pescuit și muncitori meseriași) și cele orientate cu deosebire spre operații care folosesc instalațiile industriale (grupa 8 **operatori pe instalații și mașini și asamblori de mașini, echipamente și alte produse**).

Persoanele ocupate în meșteșuguri sunt direct implicate în producția de bunuri, unde îndeplinirea îndatoririlor necesită cunoștințe și experiență privind resursele naturale, materiile prime utilizate și cerințele tehnice, dar ei pot utiliza aparate și instrumente mai avansate din punct de vedere tehnologic, cu condiția ca aceasta să nu presupună modificarea cunoștințelor și deprinderilor de bază necesare. Mașinile moderne și uneltele pot fi utilizate pentru reducerea efortului fizic, a timpului de realizare a diferitelor sarcini sau pentru creșterea calității produselor. Sarcinile și îndatoririle pe care le comportă un loc de muncă, ocupațiile care se bazează pe funcționarea uneltelor, mașinilor și instalațiilor industriale necesită cunoștințe legate de manipularea acestora, de identificarea defecțiunilor și remedierea lor. Ocupațiile în care obligațiile constau în asamblarea pieselor componente conform unor reguli și instrucțiuni date sunt considerate ca făcând parte din aceeași grupă majoră ca și a ocupațiilor legate de mașini. Ocupațiile care cer numai cunoștințe simple, pregătire elementară sau redusă și fără efort intelectual sunt clasificate în grupa majoră 9.

Muncitorii și proprietarii - micii întreprinzători - sunt clasificați în funcție de obligațiile lor, după cum acestea sunt similare cu cele ale conducătorilor și supraveghetorilor sau acelea ale altor muncitori din aceeași sferă de activitate. Se procedează astfel pentru că statutul de *mic proprietar* este considerat ca fiind legat, nu de tipul de activitate efectuată, ci de categoria căreia îi aparține (întreprinzător pe cont propriu sau proprietar), categorii cuprinse în ISCSE (clasificarea internațională a statutului în ocupare). Un întreprinzător pe cont propriu, instalator, poate avea sarcini de coordonare mai importante, iar altul poate executa sarcini ca salariat instalator, acest lucru depinzând, de exemplu, de mărimea firmei.

Problema clasificării ocupațiilor care nu au un domeniu clar de sarcini și obligații va fi rezolvată prin aplicarea unor reguli prioritare, de exemplu: unele obligații sunt redată cu prioritate în determinarea categoriei ocupaționale, a ocupației de clasificat.

În cazurile în care obligațiile sunt asociate cu diferite stadii ale proceselor de producție și distribuție a bunurilor, obligațiile legate de stadiile de producție vor fi considerate prioritare în raport cu cele asociate; la fel și acelea legate de comercializarea aceluiași produse, transportul sau coordonarea proceselor de producție (exceptând cazul în care una din aceste sarcini și obligații este determinantă). De exemplu, muncitorul care coace pâine și o vinde va fi clasificat ca brutar, nu ca ajutor de vânzător; muncitorul care lucrează la o mașină de tip special, și în plus, instruește și muncitori pentru a lucra cu acea mașină, va fi clasificat în grupa operatorilor de mașini; șoferul de taxi care conduce mașina și o întreține, va fi clasificat la șoferi de autovehicule, nu ca mecanic auto.

Trebuie subliniat că este necesară o anumită analiză și adaptare în alegerea și aplicarea acestor reguli prioritare.

O importantă utilizare a acestei clasificări constă în identificarea necesităților de calificare prin intermediul informațiilor codificate privind locurile de muncă vacante. Analog,

informațiile cu privire la calificările persoanelor aflate în șomaj sunt codificate și centralizate utilizând clasificarea ocupațiilor din România (COR).

Prin suprapunerea informațiilor privind ocupațiile anterioare ale șomerilor cu locurile vacante, este posibil să se surprindă meseriile deficitare în vederea recalificării. Aceasta poate fi făcută prin utilizarea conceptului de calificare pe care se bazează clasificarea la nivelul grupei majore, împreună cu conceptul de *tip de muncă*, care delimitează grupele minore de grupele de bază.

În plus, astfel sistematizată, clasificarea ocupațiilor asociată cu unul din elementele sistemului de clasificări oferă date despre ocupații cu grade de integrare diferite, astfel:

- asociată clasificării activităților economiei naționale (CAEN), asigură date referitoare la structura ocupațiilor pe activități în economia națională;

- asociată clasificării instituțiilor de învățământ pentru absolvenții acestora, asigură date referitoare la structura ocupațiilor după nivelul de instruire;

- asociată clasificării unităților administrativ-teritoriale oferă date despre structura ocupațiilor în profil teritorial.

Clasificarea ocupațiilor este un instrument util în studierea fenomenelor demografice, a fenomenelor legate de piața muncii, ca de exemplu structura ocupațională a șomerilor și orientarea forței de muncă, oferind un plus de cunoaștere în domeniile analizate.